

СЕКЦІЯ 5 “РЕФОРМУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ”

Андрушко А. В.

Магістр II року навчання спеціальності “Облік і аудит”,

Кінева Т. С.

Канд. екон. наук,

доцент кафедри статистики та економічного аналізу,

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

м. Київ, Україна,

Tanya_kineva@mail.ru

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ БАНКІВ З ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Валютні операції займають визначальне місце у банківському секторі економіки України. Відсутність єдиного підходу до організації обліку операцій з іноземною валютою обумовлюють наявність різних методик обліково-аналітичного забезпечення управління валютними операціями.

Ключові слова: валютні операції, іноземна валюта, комерційний банк, облік, управління

Сучасний етап економічного розвитку країни характеризується інтеграційними процесами, що інституційною мірою впливає на інтеграцію фінансових ринків. Посилення фінансової залежності, зокрема валютної, викликає необхідність консолідації валютної політики різних країн з метою уникнення нових міжнародних економічних криз. Операції з іноземною валютою є превалюючою сферою діяльності для банківських установ. Постійне зростання курсу іноземних валют по відношенню до національної валюти, обґрунтовує актуалізацію операцій банків з іноземною валютою як вигідного способу зберігання грошових заощаджень населення. Крім того, валютні операції є основною формою участі вітчизняних банків у зовнішньоекономічній діяльності. Зростання частки експортно-імпортних операцій та поява на українському ринку іноземних суб'єктів господарської діяльності, основна форма розрахунків яких є іноземна валюта, спричинили збільшення, а в окремих економічних сферах превалювання, іноземної

валюти в обігу країни.

Суб'єктами фінансових операцій виступають клієнти банку як учасники міжнародних економічних відносин, так і безпосередньо комерційні банки, які з власної ініціативи можуть виконувати торговельні та неторговельні операції, маючи на меті отримати прибуток від торгівлі валютою.

Основним нормативним документом, що регламентує порядок обігу, регулювання та контролю валютних цінностей на Україні є Декрет Кабінету Міністрів України “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” №15-93. Відповідно до Декрету КМУ, “валютні операції” це:

- операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності, за винятком операцій, що здійснюються між резидентами у валюті України;

- операції пов'язані з використанням валютних цінностей в міжнародному обігу як засобу платежу, з передаванням заборгованостей та інших зобов'язань, предметом яких є валютні цінності;

- операції, пов'язані з ввезенням, переказуванням і пересиланням на територію України та вивезенням, переказуванням і пересиланням за її межі валютних цінностей [2].

Чинний план бухгалтерського обліку комерційних банків дає можливість повною мірою відобразити розрахунки в іноземній валюті й реально оцінити валютні активи та пасиви банку (рис. 1). Виконуючи валютні операції, розрізняють три часові категорії, а саме:

1 - *дата валютування*:

- за операціями купівлі-продажу іноземної валюти – обумовлена договором дата, отримання банком права власності на куплену іноземну валюту і виконання зобов'язань щодо передавання контрагенту проданої валюти;

- за операціями купівлі-продажу активів – дата здійснення оплати куплених активів і одержання плати за продані активи.

2 - дата операції – дата укладення договору про обмінну операцію, згідно з якою банк бере на себе зобов’язання:

- купити актив – і на цю дату в банку виникає право отримати від контрагента куплений актив і зобов’язання його оплатити;
- продати актив – і на цю дату в банку виникає зобов’язання передати контрагенту проданий актив і право одержати передбачену договором оплату. Операції за відповідною датою відображаються в бухгалтерському обліку на позабалансових рахунках.

3 - дата розрахунку – дата фактичного проведення розрахунку, у результаті якого банк одержує або сплачує кошти.

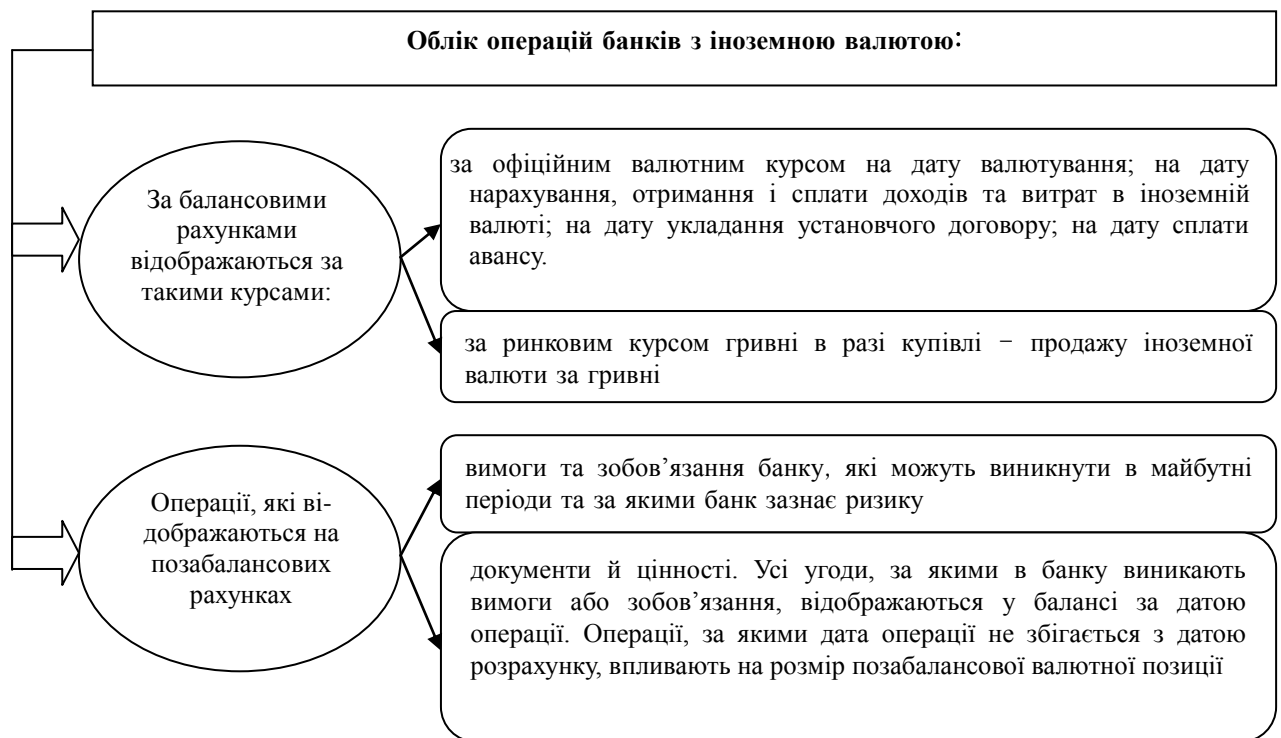

Рисунок 1. Облік операцій банків з іноземною валютою

Джерело: [1]

Отже, специфічність банківських операцій з іноземною валютою визначається сучасними динамічними умовами міжнародних економічних розрахунків. Цільовою спрямованість зазначених операцій є одержання прибутків банківськими установами, що вимагає швидке реагування на змінні внутрішні та зовнішні умови розрахунків. Для забезпечення цього, важливим

є чіткість та лаконічність обліково-аналітичної системи, яка дозволяє повне відображення грошових потоків та їх узагальнення відповідно до запитів основних суб’єктів фінансових операцій в межах системи управління.

Список використаних джерел:

1. Настенко М. М. Особливості обліку валютних операцій комерційних банків України [Електронний ресурс] / М. М. Настенко, Ю. О. Півторак // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 2(1). – С. 208-215.
2. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : [Електронний ресурс] / Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 р. № 15-93. – Режим доступу до журн. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4205-17>

V. Andrushko, T. Kinieva. Accounting of transactions of banks with foreign currency: problems and prospects.

Summary

Foreign currency transactions determines the place occupied in the banking sector of Ukraine’s economy. The lack of a unified approach to the organization of accounting of foreign currency transactions determine the presence of different methods of accounting and analytical support of management of currency transactions.

Key words: monetary operations, foreign exchange, commercial Bank, accounting, management.